

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

nequaquam discordet, agnoscat. Deum quippe Angeli vident, & videre desiderant, & sicut intueri & intuentur. Si enim sic videre desiderant, ut effectus sui desiderii minimè perfruantur, desiderium sine fructu anxietatem habet, & anxietas penam. Beati verò Angeli ab omni pena anxietatis longè sunt, quia & Psalmista ait: Satiabor dum manifestabitur gloria tua. Considerandum nobis est, quoniam satietatem solet fastidium subsequi. Vt ergo rectè sibi utraque convenient, dicat Veritas: Quia semper vident. Dicat Prædicator egregius: Quia semper videre desiderant. Ne enim sit in desiderio anxietas, desiderantes satiantur: ne autem sit in satietate fastidium, satiati desiderant. Et desiderant igitur sine labore, quia desiderium satietas comitatur; & satiantur sine fastidio, quia ipsa satietas ex desiderio semper accenditur. Sic quoque & nos erimus, quando ad ipsum fontem vitæ venerimus. Erit nobis delectabiliter impressa sitis simul atque satietas. Sed longè aberit ab ista sitis necessitas, longè à satietate fastidium; quia & sitientes satiabimur, & satiati sitiemus.

Eandem veritatem breviter expressit Petrus Damianus, in hymno de gloria Paradisi, ex dictis sancti Augustini collecto, his versibus:

*Vno pane vivunt cives utriusque patrie:
Avidi & semper pleni, quod habent desiderant.
Non satietas fastidit, neque fames cruciat.
Inbiantes semper edunt, & edentes inbiant.*

Dices secundò: Gregorius Nazianzen. orat. 42. affirmat, diem resurrectionis Christi, salutem mundo fuisse, tam visibili, quam invisibili. Ubi Nicetas ejus Interpres, per mundum invisibilem, Angelos sanctos intelligit: Atqui salus illa, respectu Angelorum, non potest alia intelligi, quam salus perfecta & consummata per visionem Dei, & fruitionem beatificam: Ergo Angeli non sunt adepti claram Dei visionem, usque ad Christi resurrectionem, & glorificationem.

Respondeo Nazianzenum, vel per mundum invisibilem intelligere animas Sanctorum Patrum, quæ in sinu Abrahamæ detinebantur: vel solum voluisse quòd Angeli tunc magnam gloriam accidentalem receperint; unde observant aliqui, Angelos ex eo tempore apparuisse in corporibus lucidis & gloriosis, non ante. Vel demum, ut interpretatur Nicetas, Nazianzenus verbis illis solum significare voluit, quod tunc ruinæ Angelorum resarciiri cœperunt, licet Angelis ipsi non tunc primum gloriam & beatitudinem essentialem receperint.

ARTICULUS IV.

Quot morulis sive instantibus Angelorum via completa fuerit?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

41. **S**uppono primò, numerum instantium, ex quibus tempus angelicum constituitur, desumi ex numero vel diversarum quoad substantiam operationum liberarum, inter se ordinem successione habentium, ita ut una sit duratione posterior altera; vel saltem inter se diversorum intrinsecè & successivè eidem substantialiter operationi angelicæ convenientium. Ita colligitur ex S. Thomæ hinc art. 5. ad 2. sic dicente: *Angelus est supra tempus rerum corporalium: unde instantia diversa in his quæ ad Angelos pertinent, non accipiuntur nisi secundum successionem in ipsorum atti-*

A bus. Quibus verbis S. Doctor suppositionem istam & docuit & probavit. Eius veritas etiam patet ex dictis disputatione sexta, in qua egimus de tempore Angelorum, quo mensurantur illorum operationes liberae.

Suppono secundò, quòd quando loquimur hic de instantibus viæ Angelorum, non solum comprehendimus instantia intrinsecæ viæ, sed etiam instans extrinsecè terminativum, quale est instans damnationis in malis, & glorificationis in bonis. Unde quando inquiritur, quot instantibus Angelorum via completa fuerit: idem est ac si quereretur, quot instantia fluxerint, à creatione Angelorum, usque ad glorificationem bonorum, & damnationem malorum inclusivè. His præmissis.

Circa difficultatem propositam triplex versatur sententia. Prima est Cajetani & Nazarii quæst. sequenti art. 6. docentium quòd tantum instantia pro via tam malorum quam bonorum Angelorum esse constituenda: ita ut primum instans sit assignandum creationi Angelorum omnium, eorumque merito non plene libero, id est actui charitatis, necessario quoad specificationem, & libero quoad exercitium, quem articulo præcedenti insinuavimus) omnes Angeli tam mali quam boni in primo creationis instanti elicerunt: secundum autem assignandum sit merito plene libero bonorum Angelorum, & peccatorum malorum; in cuius instantis termino, boni affectui sunt præmium, & mali supplicium. Unde dicunt quòd primum instans fuit simpliciter via, & nullo modo terminus; secundum verò, tam respectu malorum, quam bonorum, fuit via simul & terminus.

Secunda opinio ponit tria instantia pro malis Angelis, & duo tantum pro bonis. Ita Banner, Joannes à S. Thoma, Marcus à Serra, & plures alii ex nostris Thomistis, qui dicunt quòd Angeli boni perseverantes in actu dilectionis quem elicere in primo instanti creationis, unicum tantum instans fecerunt, post quod statim glorificati sunt; mali verò, eliciendo actum distinctum ab eo quem elicuerant in primo instanti creationis, duo instantia sibi fecere, post quæ damnati sunt: unde comprehendendo instans glorificationis bonorum & damnationis malorum, illorum via duo tantum instantia, istorum verò tria completitur.

Terrius dicendi modus asserit viam tam bonorum quam malorum Angelorum triplici instanti fuisse completam, seu tria fluxisse instantia à creatione Angelorum usque ad glorificationem bonorum, & damnationem malorum inclusivè Ita Capreolus, Salmanticenses, & alii plures, etiam ex extraneis.

§. II.

Hæc sententia ut verior & probabilior eligatur.

Dico primò, viam malorum Angelorum triplici instanti fuisse completam. Probatur contra Cajetanum & Nazarium: Tot ponenda sunt instantia pro via demonum, quot fuerunt operationes realiter inter se distinctæ, sibi que succedentes, quibus eorum via fuit ultimò terminata: Atqui tres fuerunt hujusmodi operationes. Ergo & tria instantia. Major patet: nam, ut ostendimus in prima suppositione, instantia temporis discreti, de quibus hic